

RMK I 345b

Menyőii Tolvaj Ferenc

Az arithmetikának, avagy az számlálásnak öt speciesinek rövid magyar regulákban foglaltatott mestersége, taliter disponete Franc. Tolv. Menyőii, Gyöngyösienen. sch. rectore, az arithmetica tanuló magyarok kedvéért iratattot és bővebben kibocsátattot

Lőtsén : nyomtatt. Brewer Samuel által, MDCXCIII [1693]

[12], 83, [1] p., 14 cm

Ívjelzés: A-D12

Menyőii Tolvaj Ferenc (1649–1710 k.) 1674-ben Debrecenben adatta ki először művét, melyet *Az aritmetikának mestersége* névre keresztelt. Már az első kiadástól kezdve tanítottak belőle a debreceni református kollégium számtanóráin. Számos újabb kiadást ért meg a 18. században is, például Pozsonyban (1727) és Lőcsén is (1729) újranyomták. Előszavában utal arra, hogy könyvét elsősorban magyarul olvasni tudó diákoknak, illetve kereskedelemben dolgozó embereknek ajánlja. Tartalmilag viszonylag szűkös, mivel csak a négy alapműveletet tárgyalja, a törtekről nem ejt szót, ettől függetlenül elemi oktatásban használható számtankönyvként. Nyelvhasználatában sem kifejezetten forradalmi, hiszen már meggyökeresedett magyar matematikai kifejezések mellett leggyakrabban mégis a számtani fogalmak latin megfelelőit használja. Műve azonban szórakoztató lehet fiatalabb tanulók számára, mivel versbe foglalva adja közre a számolási szabályokat. Egyik 18. századi bírálója, Maróthi György (1715–1744) debreceni professzor is hiányolta a bonyolultabb számításokat Menyőitől, hozzátéve, hogy szerinte az „egész munka igen sületlen [...] és unalmas”, továbbá megjegyzi, hogy látszik, Menyőii maga sem értette az aritmetikát. Jelen példány valaha Kenesei Ferenc tulajdonában volt, melyet possessorbejegyzése tanúsít: *Sum Kenesei Francisci*.

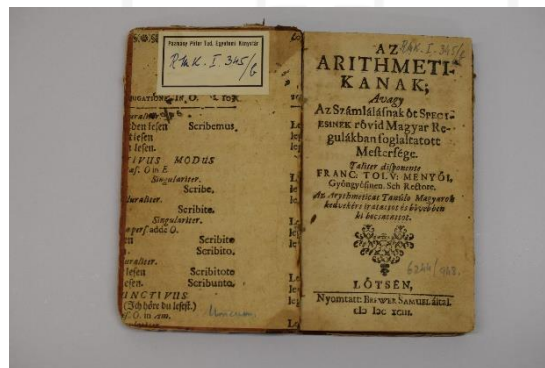
Ferenc Menyőii Tolvaj (c. 1649–1710) published his first work in Debrecen in 1674, which he called 'The Mastery of Arithmetic'. From the first edition it was taught in the arithmetic classes of the Debrecen Reformed College. Several further editions were published in the 18th century, for example in Bratislava (1727) and in Levoča (1729). In his foreword, Tolvaj indicates that his book is intended primarily for students who can read Hungarian and for people working in commerce. It is relatively limited in content, as it deals only with the four basic arithmetic operations and does not mention fractions, but it can still be used as a coursebook for elementary education. Its language is not particularly revolutionary either, since it uses Latin equivalents of established Hungarian mathematical terms. However, his work can be entertaining for younger students, as he presents the rules of arithmetic in verse. One of his 18th-century critics, György Maróthi (1715–1744), a professor in Debrecen, also found that Menyőii's book is lacking more complex calculations, adding that he thought the 'whole work was very silly [...] and boring', noting that Menyőii himself did not seem to understand arithmetic. The present copy was once owned by Ferenc Kenesei, as attested by his ownership record: *Sum Kenesei Francisci*.

Méreték: 135 mm x 75 mm x 5mm

A könyv állapota:

A XVIII. századi nyomtatvány barna félbőr kötésben van, barna borítópapírral. A bőr vaknyomással díszített. A kötés kopott, piszkos, sérült. A gerinc alsó és felső része hiányos, szakadt. A fűzés három darab zsinigbordára készült, de sérült. A könyv előzéke más könyvből származó nyomtatványlapból készült. Az áthajtás látszik az első és utolsó ívek után. A lapok piszkosak, savasodtak.

Restaurálási tervzet:

Száraz és nedves tisztítás, javítás, fűzés, korabeli bőrkötés készítés, az eredeti kötés tisztítása, konzerválása és visszahelyezése a könyvre. Savmentes könyvtok készítése.

A restaurálás ára: 70.000 Ft